

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 120 Lei
Pe jumătate
de an . . . 60 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

INSERTIUNI

și reclame după învoială.

ROMÂNUL

REDACȚIA

și

ADMINISTRAȚIA

ARAD,

Strada Mețianu No. 1

Tip. „Erdélyi Hirlap“

Apare săptămânal sub îngrijirea organizației Tinerimei Național Tărăniste.

Parlamentarismul nostru.

Legea armonizării salariilor funcționarilor publici s'a votat. Proiectul a trecut fără însemnate modificări. Funcționarii, adevărații susținători ai organismului statului, pot fi mulțumiți, dacă nu pentru altceva, atunci pentru faptul că s'a vorbit și despre ei în parlamentul țării. Este o frumoasă mângâiere pentru acești oproși slujbași ai țării.

Deputații, cei majoritari, harnici, muncitori, istoviți de grija ce o duc progresului general în țara Românească, acei cari își părăsesc vetrele lor cu un singur ideal în suflet de a fi folositori neamului, acei cari își pierd zilele și nopțile ce le sacrifică binelui obștesc, în felul arătat mercur de gazetarii din București și de colegii lor chvestori, s'au și prezentat șefului pentru a-și lua recompensa. Atunci când funcționarii, de orice categorije ar fi, sunt lăsați muritori de foame prin salariile ce li se dau, sunt împinși într'o altă mizerie prin legea chirii, li se stoarce buzunarul, ca lămâia, prin legea timbrului, sunt baljocăriți prin sistemul balcanic în cece privește plata salariilor și felului cum li se încasează impozitele, domnii deputați nu vreau nici mai mult nici mai puțin de cât 50 mii lei lunar.

Iată parlamentarism în țara Românească! Legile se votează fără modificări așa cum le-a contemplat cel ce le formulează, și fără camere, căci deputații iau parte mai de grabă la curse, decât la discuția proiectelor. Cei prezenți, printr'o apucătură care la noi a devenit «parlamentară», votează pentru un număr de deputați de 2-3 ori mai mare. La noi un deputat face cât 8 în alte țări. Și pentru lucrările acestea istovitoare și cele dela hipodrom și șosea, tezaurul statului trebuie să fie frustat.

Dar dacă legile trec fără discuție, sau cu discuții neserioase, atunci pentru ce mai avem nevoie de parlament; pentru ce această jucărie? Oare nu ar putea fi ele promulgate, simplu, fără să se cetească în fața unei adunări de somnoși sau în fața unor bănci goale?! Atunci bugetul țării ar fi descărcat de sume considerabile, dacă socotim că fiecare deputat încasează 50 mii lei lunar și dacă mai adăugăm și cheltuielile inutile ce le facem cu senatul. Iar legi vom putea fabrica cu toptanul.

În astfel de împrejurări mai bine fără parlament. Funcționarul plătit va ști să se ridice deasupra patimilor cari îl împing astăzi spre acte potrivnice așezământului de stat și va duce sarcina sa cu demnitate așa cum o făcea înainte vreme.

Reprezentatii poporului trebuie, mai înainte de toate, să-și dea seama de această calitate a lor și că în această calitate au datoria ca prin tot ce fac să asigure progresul. Ori astăzi progresul se asigură prin-

tr'un mecanism precis, iar funcționarea este însăși mecanismul statului, cum s'a mai arătat în aceste coloane.

Sistemul parlamentar asigură prezența, la cârma țării, a întregii națiuni. Fiecare deputat și senator este o parte din corpul națiunii. Dar aceștia nici nu vreau să știe de cece națiunea vrea. Unde este aci parlamentarism?

Acest sistem se va răzbuna! Popoarele

din jurul nostru își văd de progres, ne lasă pe noi în urmă, iar noi în îndepărtarea în care rămânem ne vom pierde.

Dar această națiune, care a știut să se mențină secole cu toate încercările dușmănoase de a fi cutropită, vrea să trăiască. Pentru aceasta trebuie să-și asigure viitorul apropiat și cel din zări.

Cei ce sunt potrivnici acestei tendințe, la o parte.

Adunarea Eparhială din Arad.

Sesiunea 22.—25. Maiu 1927.

Duminică în 22. Maiu 1927 cu un deosebit gast s'a deschis sesiunea adunării eparhiale a diecezei Arad. Acesteia a premerș un serviciu divin pontificat de P. S. Sa Episcopul Aradului: Dr. Grigorie Comșa asistat de Cucernicii Părinți protopopi.

La oara 12 în sala mare dela internatul de fete Vasile Stroiescu în prezența Dlui Ministru a Cultelor: Vasile Goldiș și aproape a întregului număr de deputați a Adunării Eparhiale P. S. Sa Episcopul Dr. Grigorie Comșa cu o prea frumoasă cuvântare în care relevă activitatea Sa și a Consiliului Eparhial din anul trecut, rezultatele și greutățile trecute, munca și speranța din viitor, principiile de animare a vieții noastre bisericesti bazată pe o viață creștinească, de iubire de frate și a binelui, deschide sesiunea ordinară a Adunării Eparhiale.

Verificările.

Trecând deputații în secțiuni în ședința de după masă a acelei zi prezintă rapoartele despre rezultatul alegerilor efectuate și a mandatelor necontestate. Se verifică 46 deputați, iar rezultatul alegerilor de mări din 5 circumscripții se transpun comisiunii de verificare. Totodată se aleg comisiunile, cărora se transpun pentru studiere rapoartele diferitelor secțiuni.

Alegerea Consiliului Eparhial. Discuția diferitelor rapoarte.

În ședința III. se alege noul Consiliu Eparhial, care după o mică și întârziată luptă s'a ales pe un period de 5 ani.

Urmează raportul Comisiunii de organizare prezentat de Dl Dr. Cornel Iancu, care conține câteva puncte esențiale în organizarea noastră bisericescă. Părintele protopop T. Vățianu prezintă raportul Comisiunii Bisericești, care relevă viața sufletească a credincioșilor din Eparhie — necesitatea unei vieți bisericesti mai intenzive între intelectuali deosebi — propunând de a se invita autoritățile bisericesti de a veghea, ca funcții mai mici ori mai mari în Eparhie numai acela să poată îndeplini, care în manifestățiunile sale sufletești și de ordin bisericesc urmează adevăratele învățături creștine, ceea ce s'a primit cu însuflețire unanimă.

După trecerea raportului comisiunii economice raportor fiind Dl Protopop P. Givulescu intervenind în discuție și Dl Ministru V. Goldiș la propunerea căruia s'a mări alocat o sumă pentru intensificarea controlului cultural, s'a primit cu vie bucurie propunerea ridicării Institutului nostru Teologic la rangul de: Academie teologică. În legătură cu această propunere s'a reieșit observațiile juste ale deputatului Dr. Emil

Montia despre sistemizarea unei catedre de retorică și muzică instrumentală și teoretică.

În a V. ședință deputatul Dr. Mircu prezintă o cerere a preoțimii din tractul Balinț pentru ajutoare la edificări de case parohiale care cerere în cadrul discuțiunii raportului comisiunii economice produce o vie discuție, când se și primesc propunerile făcute.

Validările.

În ședința a VI. de Marți 24. I. c. p. m. se începe validările asupra mandatelor contestate. La propunerea comisiunii — raportor fiind Dr. Ioan Robu — se resping contestațiile făcute contra alegerilor din circumscripțiile Arad, Cermeiu, Ineu ca tardive ori nebazate.

Referitor la contestația din Chișineu aceeași comisiune propune anchetarea afirmațiunilor din contestație. După ce părintele deputat Petru Marșieu, prefectul V. Boneu, arată că afirmațiunile din contestație chiar adevărate se fie nu constituie obiect de contestație, iar deputații Dr. D. Chiroi și Sever Bocu arătând că chiar de s'ar detrage voturile din comunele dificilă aleșii de acum totuși au o majoritate covârșitoare, cu toate opunerile ale Dlor Dr. M. Mărcuș, Dr. Pavel Obădeanu etc. și a raportorului Dr. Ioan Robu, Adunarea Eparhială cu mare majoritate verifică mandatele primite de deputați: Dr. Iustin Marșieu și Dr. Emil Veljciu.

În legătură cu alegerea din B. Comloș comisiunea propune anchetă Dl deputat Sever Bocu cere invalidare deputatului ales și declararea celui cu mai multe voturi primite, deoarece comisarul trecând peste atribuțiunile sale fără drept a omis procesul verbal de alegere din Beba. Dl deputat și avocat Dr. L. Gheorghieviciu fostul comisar consistorial recunoaște aceasta, zice însă, că a ales între 2 reie cel mai mic, deoarece acel proces verbal — aflând aceasta în mod particular — este produsul unui fals. Dl deputat Dr. Cornel Iancu, fiscul Eparhiei în o frumoasă cuvântare arată, că procedeul comisarului consistorial este călcarea constituțiunii noastre bisericesti, pe care o apărăm cu toții, aceasta apărare pretinde să se repare violarea făcută de comisarul consistorial. După câteva mici discuții contradictorii, Adunarea Eparhială cu mare majoritate primește propunerea Dlui Sever Bocu, invalidând pe deputatul ales și declarând de ales și validând pe Dl Dr. Coriolan Băran din Timișoara.

La alegerea din Radna, comisiunea tot prin glasul raportorului Dr. Ioan Robu cere anchetă la fața locului. Se arată de

Sărbătorirea Generalului Berthelot.

președintele Vasile Boneu și alții că ancheta ar fi vecșatorie și nefondată, propunerea lui Dr. I. Robu fiind susținută de Dnii Dr. M. Mărcuș, Dr. L. Gheorghieviciu, Dr. P. Obădeanu, Dr. A. Iancu și vreo 2 încă. După o vehementă discuție, la închiderea căreia cerându-se votare secretă: raportorul Dr. I. Robu, Dr. M. Mărcuș, Dr. L. Gheorghieviciu, Dr. P. Obădeanu, Dr. Ioan Groza, Dr. A. Iancu, Dr. Mircu părăsese ostentativ sala.

P. S. Sa după își exprimă mâhnirea asupra disenziei dintre frați, ordonă votarea a cărui rezultat a fost, că propunerea Dlui Vasile Boneu a înfrunțit 18 voturi, a Comisiunii 14 voturi, și 3 abțineri a celor interesați. Astfel s'au declarat de verificate deputații: Dr. Eugen Beleş și Dr. Romuakl Coțoiu.

P. S. Sa anunță înainte de închiderea ședinței, că i'a fost înmănușat un destul de voluminos memoriu iscălit de cei ce înainte de votare au părăsit sala. Se alege o comisiunea din Dnii Dr. G. Ciuhandu, Dr. Dimitrie Chiroju și Dr. Cornel Iancu pentru a examina acest memoriu.

Memoriul. Raportul Comisiunii Culturale.

În ultima ședință de Miercuri 25 l. c. a. Am. Dr. D. Chiroju prezintă raportul despre acel memoriu, care se plânge de ingerințe bisericesti, administrative etc. Comisiunea propune ordonarea unei anchete informative.

Dr. Cornel Iancu în o documentală cuvântare arată, că partidul său, al poporului, cel național-țărănesc concurează pentru scoaterea din biserică a poziționismului, la care a fost invitat și partidul Dlor, cari au părăsit sala — cel liberal. N-au primit și au urmat luptă lor de ură, de dezagregare și în sânul bisericii, căutând cum au făcut ieri, terorizarea Adunării Eparchiale și a P. S. Sale Episcopului. Asigură pe P. S. Sa, că rămânem veghe vie în jurul Bisericii și a P. S. Sale. După frumoasa cuvântare a consilierului-referent Dr. G. Ciuhandu aducând în discuție considerațiuni de ordin înalt moral-bisericesc-național Adunarea primește propunerea comisiunii delegând cu efectuarea anchetei pe Dl deputat Dr. Emil Monția cu aproape unanimitate. După referențele instructive a comisiunii culturale făcute prin raportorii Iosif Moklován și protopop Dr. S. Cioroian (propaganda religioasă) P. S. Sa Episcopul Dr. Gr. Comșa prin o bine simțită cuvântare încheie această laborioasă sesiune. Părintele C. Lazar aduce mulțumiri și elogiuri P. S. Sale.

Nr. 9656/1917.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință generală că pentru darea în întreprindere a lucrărilor de tâmplărie la Căminul de ucenici din Calea Victoriei, — în ziua de 23 Iunie 1927 ora 10 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise în biroul Serviciului economic (Primăria etaj. Camera Nr. 104) în conformitate cu Art. 72 și următorii din legea asupra contabilității publice.

Caetul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în orele oficiale.

Arad, la 18 Maiu 1927.

SERVICIUL ECONOMIC.

URANIA

dela 29 Maiu până la 1 Iunie.

Paserea Neagră
plesă în 7 acte.

Rep. începe la orele 4 și jum., 6, 7 și jum., 9.

In gară.

Așteptat de mult, cu alăta nerăbdare. în ziua de 22. crt. seara la orele 8 sosește la Arad, unul dintre cei mai înjmoși prieteni ai Românilor, generalul Berthelot.

Peronul gării iluminat ferice era țesut de mulțimea îndreptată cu privirea de-alungul liniei din spre Timșoara de unde trebuia să vină ilustrul oaspe. La ora 8 trenul de Timșoara intră în gară și dintr-un vagon salon coboară în ovațiunile mulțimii Dl general Berthelot, un bărbat înalt, bine făcut, albit de anii ce-i apasă umerii. Era însoțit de Dl Șt. C. Pop, fost ministru, Dl Erdhart, consulul general al României la Strassburg și Dl general Rosetti. Doamnele arădane în frunte cu Dna dr. Botiș și Dna baron Pop oferă flori. Dl dr. Teodor Botiș, președintele despărțământului «Astra» rostește o cuvântare de bunsovit, la care Dl General răspunde scurt obosit fiind de drumul lung ce l'a făcut.

Pe peronul gării a cântat muzica militară. Oficialitățile, se zice că în urma unui ordin sosit dela București, nu și-au făcut prezența. Doar Dnii prefecți s'au arătat fugăr.

La locuința Dlui Șt. C. Pop.

Dl general Berthelot este condus apoi la locuința fostului ministru Dl Șt. C. Pop, care i-a fost gazda în tot timpul șederii sale la Arad. Un convoi de automobile și de trăsuri urmărește automobilul în care ședea Dsa.

Abia sosit aci, ajunge și părintele Marșieu cu o delegație de țărani dela Micalaca, înaintea căreia trecuse și o ceată de călăreți țărani, cari au ovaționat în fața casei în care se afla găzduit mult simpatizatul fiu al Franței.

Micalacanii înjbebează la iuteală un cor, pe care îl conduce tot un țaran. După ce s'au cântat două melodii, se desprinde din grup țaranul Teodor Stana, primarul comunei Micalaca și rostește următorul discurs:

«Ilustre Domnule General!

Țărănimă din jurul Aradului, auzind de venirea DVoastră la Arad, cu multă plăcere a alergat ca să vă întâmpine în acest oraș. Am venit ca să întâmpinăm și să salutăm pe fiul de țaran al Franței, pe generalul Berthelot, nume care este cunoscut, din trecutul apropiat, de sufletul fiecărui țaran din ținuturile acestea.

Precum între arbori finicul este idolizat ca semn al păcii, astfel și noi țărănimă, în ilustra persoană a generalului Berthelot sărbătorim pe omul dreptății, al loialității și al progresului umanității.

Cei dintăiu cari vă datorăm omagiu pentru aceste calități, suntem noi Români. De aceea vă zicem bine ați venit în mijlocul nostru!

Trăiască scumpa noastră soră mai mare Franța!

Trăiască fiul ei iubit, generalul Berthelot!

La aceste cuvinte bine simțite Dl general răspunde, că a venit aici adus de dorul de a vedea frumoasa țară Românească și pe braviți țărani Români alături de cari a luptat pentru înfăptuirea României Mari.

Termină scurta vorbire ținută în franțuzește, pe care o traduce Dl gen. Rosetti strigând în Românești: Trăiască România Mare!

Cu puțin după aceasta apare Dl Lipovan cu un cor compus din membrii corului «Armonia», teologi și elevi dela școlile din localitate. Corul întonează «Lațina Gintă», «Tricolorul» și alte bucăți pe care Dl General le-a ascultat cu o vădită plăcere din fereastra casei.

Un tinăr teolog vorbește apoi în numele tinerimei căruia Dl Berthelot îi răspunde în câteva cuvinte alese.

Corul după ce a mai cântat câteva bucăți s'a retras, împreună cu publicul care

umpluse strada încât circulația era cu desăvârșire închisă.

Luni, 23 Maiu

Banchetul dela Cornul Vânătorului.

Luni, 23. crt., sala mare a restaurantului «Cornul Vânătorului» la ora 1½ era plină de intelectuali arădani veniți să sărbătoreze pe marele fiu al Franței.

S'au purtat liste în zilele săptămânei trecute pentru a se înscrie acei cari doreau să ia parte la masă. Dar mulți, foarte mulți au venit fără să se fi anunțat. Țineau cu orice preț să stea alături de viteazul general, care în 1918 a trebuit să părăsească subit orașul Arad din cauza gârzilor roșii ale lui Bela Kuhn. O masă enormă abea a putut primi pe cele peste 200 persoane cari au participat.

Pe la ora 1½ își face intrare Dl general Berthelot, însoțit de Dl Șt. C. Pop, Dl general Rosetti doamne și domni. Muzica întonează Marseilleza, iar mulțimea adunată aplaudă și strigă «Trăiască!»

Se servește masa.

Între cei prezenți remarcăm pe următorii domni și doamne: Baron Aurel Popp și Dna, Ascaniu Crișan și Dna, G. Aclan, Dr. Cornelia Moga, Sever Bocu și Dna, Aurel Birtolon și Dna, Vasile C. Pop și Dna, Dr. I. Doboșan, Dr. D. Chiroiu, Dr. P. Ținca, Dr. L. Georgevici, Ioan Popescu, Dr. Cioroianu, N. Mihai și Dna, Constantin Teodorescu, T. Vățianu, Nestor Blaga, Jean Decamp, I. Toader, M. Băiaș, Dr. Stoinescu, Dr. Sever Ispravnic și Dna, Dr. C. Luțai, Dr. S. Popovici, Dr. V. Hotăran, Dr. S. Mică, I. Candate, Colonel Vlod, T. Givulescu, Dr. A. Botiș, Al. Constantin, Dr. Costa și Dna, Dr. I. Mărcuș și Dna, Dr. E. Beleş, Titu Oprea, Al. Lipovan, Dr. T. Botiș, Dr. L. Nichi, V. Nasta, T. Mera, Dr. I. Vicaș, Al. Manole, Dr. S. Barbura și Dna, Dr. Emil Voleciu, T. Mager, Dr. Oncu, Gh. Șincai, I. Marșieu, Iuliu Groșoreanu, Dr. I. Borneas, Dr. R. Chicin, Dr. T. Pap, Dr. A. Lazar, Mateescu și Dna, P. Givulescu, Georgescu, I. Ardelean, Dr. Barbuș, I. Evuțeanu, Bota, Sicula, Mănuilă, Dșrele Ștefănescu, Dr. C. Balta, M. Motorca, P. Dârlea, A. Vățeanu, I. Vancu, C. Groza, Alexiu Popoviciu și mulți alții.

Cuvântări

Pe la orele 2½ se revică crudul luptător al Românilor de dincoace de Carpați Dl Șt. C. Pop, pe care îl leagă o intimă prietenie și frumoase amintiri din epoea Românească de Dl general Berthelot și rostește în franțuzește o foarte frumoasă cuvântare pe care o dăm în rezumat:

«Domnule General!

Sunt aproape 8 ani și jumătate de când DVoastră ați intrat pentru prima dată în acest oraș. Ziua de 29. Dec. 1918 este o zi istorică plină de amintiri glorioase dar și dureroase. Români au aruncat flori pe drumul DVoastră și ați fost sărbătorit ca un trimis alui Dzeu, care ne-a anunțat emanciparea noastră din sclavajul secular, însă tirania care ne-a înălțuit sufletele și trupurile noastre, chiar și în agonia sa a reclamat câteva victime omenești.

Hoarda barbară nu v'a cruțat nici chiar pe DVoastră.

De atunci și până astăzi ce schimbări gigantice! Acest oraș, care înainte cu 8 ani nu vroia să recunoască nici chiar dreptul la viață a poporului Român, este transformat într'un foaier de cultură națională Românească.

Poporul Român, sentinela dela frontiera occidentală a României Mari, vă prezintă cele mai nobile sentimente de grațitudine și admirație.

Dela realizarea visului secular, numele lui Berthelot este pe buzele bătrânilor și copiilor, este foarte popular și mult iubit. Acest nume este înscris pe cele mai frumoase pagini ale istoriei noastre.

Mândră trebuie să fie Franța de fiul său, dar România îl revendică și pentru ea. Ați fost eroul națiunii DVoastre înainte de războiul mondial și ați intrat în război ca un ostaș încercat.

Sunt mari meritele pentru patria mamă a DVoastre, dar ați jucat în istoria recentă a României un rol atât de însemnat încât văși câștigat, necontestat, merite demne pentru a fi numit cetățean onorific al României Mari și a fi decorat cu cele mai mari ordine ale țării noastre.

Aci Dl. Șt. C. Pop trece în revistă faptele istorice săvârșite de Dl. general Berthelot.

Amintește și pe valorosul său colaborator și prieten Dl. general Radu Rosetti, care asculta acest discurs.

Amintește misiunea Smuts și prejudiciile acestora acărora efect asupra României a putut fi deplasat numai prin ajutorul Dlui gen. Berthelot și numai astfel au putut intra trupele Românești în Budapesta pentru a răzbiuna umilirea seculară a poporului Român.

«In toate acțiunile DVoastră — continuă Dl. Șt. C. Pop — văși comportat ca un adevărat apostol al cauzelor Românești».

«Permiteți-mi, Domnule General, să vă prezint omagiile Românilor. Ne închinăm în fața glorioasei Franțe, care a fost întotdeauna apărătoarea cauzelor nobile și apostolul progresului, care, pe noi, ne-a sprijinit în toate timpurile și în toate împrejurările.

Ne închinăm în fața poporului francez care se aseamănă atât de mult cu poporul Român prin ospitalitatea sa proverbială; el este generos, devotat și bun.

Sunt câteva zile de când am serbat cincantenerul proclamării independenței noastre. Franța a fost prima dintre națiunile aliate care a împărlășit sentimentele noastre și care ne-a asigurat prin ilustrul său bărbat de stat D. Raymond Poincaré că România nu va fi niciodată părăsită, nici trădată. Aceste cuvinte rostite de cel mai autorizat om, sunt cele mai bune asigurări că România, care a suferit toate invaziunile și devastățiunile, care și azi sângerează din tui de răni în urmă crâncenului război, va putea beneficia de binefacerile păcii, ca de respectarea tratatelor de pace a frontierelor sale etnice și naturale, pentru că și Ea ca Franța și aliații săi s'a luptat pentru comoara comună a umanității, pentru dreptate și libertate.

Trăiască Franța eternă, nemuritoare și glorioasă, stălpul umanității și promotorul ideilor generoase!

Trăiască glorioasa armată franceză și marele său General, Trăiască Berthelot!

La această cuvântare din care ultimele cuvinte nu se mai aud din cauza freneticelelor aplauze, Dl. general Berthelot răspunde, iar Dl. general Rosetti traduce:

«Când am călcat întâia dată pe pământul Românesc, de și nu făcusem nimic pentru poporul Român, am fost primit cu un entuziasm de care rar am văzut. Imi plădusem foarte bine seama că va trebui să fac mult pentru a rămâne cu conștiința împăcată și pentru a răscumpăra ceea ce mi se făcea.

Mi-a fost ușor căci găsisem un colaborator puternic. Era ostașul Român, care desbrăcat, sfămând, bântuit de boli cari, de altfel, făceau ravagii în întreaga țară, a știut să fie mereu la locul său luptând vitejește și fără șovăire.

Francezul și Românul se înțeleg foarte bine. Și este natural căci în viața lor curge același sânge. Galii și dacii erau popoare celtice, iar legiunile lui Cesar în Galia de pe vremuri, Franța de azi, și legiunile romane din Dacia, România de astăzi, îndeplineau aceeași operă.

Intreb, dacă s'ar putea ca Francezul și Românul să nu se înțeleagă? Aceasta este o imposibilitate.

Și în aceste momente mă gândesc la viteazul Rege Ferdinand al României, care este adorat de o potrivă în Franța și România, și îi dădese sănătate și mulți ani. (Asistența ovaționează pe Rege.)

Ridic păharul în sănătatea M. S. Re-

ginei și a Familiei Regale! (Ovațiuni nesfârșite.)

Și dădese viață, prosperitate poporului Român și strălucit viitor României Mari! Urale: Trăiască Regele! Regina! România!

Muzica întonează Imnul Regal, asistența, în picioare, cântă cu muzica

O însuflețire neînfrănată stăpânește asistența. Aplauzele și uralele cutremură pereții încăperii.

Nu mult după aceasta Dl. general Berthelot se ridică și însoțit de Dl. Șt. C. Pop, Consulul Erdhart, General Rosetti și Doamnele, părăsește sala în uralele asistenței.

Înainte de a părăsi sala Dl. Șt. C. Pop, aduce la cunoștință celor prezenți dorința Dlui gen. Berthelot, care pentru a mulțumi frumoasa primire și sărbătorirea ce i s'a făcut, pe care o s'o ducă Franței, va primi după masă între orele 5 și 6 pe toți cei prezenți pentru a le strânge prieteneste mâna.

Oră de primire la Dl. C. Pop.

În societatea a câtorva cucernici părinți și a unui domn din oraș, m-am dus la orele 5 la locuința Dlui Șt. C. Pop din Str. Unirei. Mă ardea dorul de a vedea de aproape pe fiul de țaran, devenit mare general al celei mai glorioase națiuni.

Mi era oarecum teamă, dar felul cum am fost primiți, de către familia Dlui C. Pop, îndeosebi Dna Birtolon, fiica Dsate, m'a redat curajul de mai înainte.

În fața porții automobile și trăsuri.

După ce am fost prezentați membrilor familiei Dlui C. Pop, am fost introdusi în încăperea în care se afla Dl. general Berthelot. Cât a aflat că vin noi oaspeți s'a ridicat, s'a apropiat de nouii veniți, a întins prietenesii (așa cum o spusese) mâna, rostind câteva cuvinte de politetă. Foarte amabil, un om în spre care te atrage ceva, jovial, mereu cu zîmbet pe buze, farmecă. Se întreține cu toată lumea, răspunde direct sau prin interpretarea Dlui gen. Rosetti, care de data aceasta a fost foarte ocupat, dar, se achită de sarcina sa, am văzut, cu plăcere. O făcea pentru prietenul pe care îl adoră.

Mi-ar fi plăcut să-mi notez numele celor prezenți însă era imposibil, lume venea, lume mergea. Un adevărat loc de procesiune a fost casa din strada Unirei.

La plecare aceeași amabilitate.

Suntem petrecuți de cei ai casei până sub poartă. Ești nu avem cuvinte prin cari să ne exprimăm admirația ce o avem acum față de acest fiu al Franței, care, după cum o spusese, a ascultat glasul sângelui și a venit să lupte pentru desrobirea fraților.

Dl. gen. Berthelot o părăsit Aradul seara la 9 ore.

Așa ne-a trecut nouă timpul cât marele prieten al nostru, al tuturor, al țării, al Românilor a stat între noi.

Iar autoritățile din localitate, cari înainte cu câțiva ani (nu-i vorbă, erau prin alții reprezentate) l-au primit ca pe un salvator pe generalul Berthelot, acum n-au găsit de cuviință să-i facă o primire la care dânsul nu aspira dar pe care ar fi meritat-o incontestabil.

Rezerva autorităților nu este înțeleasă dar cu atât mai mult comentată.

Cu toate acestea Românii din ținutul Aradului, cari știu prea bine ce datorează acestui Francez care a știut să fie mai mare Român de cât mulți Români, a ascultat chemarea Dlui Șt. C. Pop și a alergat, fără să-și facă din aceasta serupule de partid și l'a sărbătorit în așa mod încât aceste zile petrecute aici vor rămâne întotdeauna cele mai frumoase amintiri ale generalului Berthelot.

Iar Franța, sora noastră, are o nouă dovadă de dragostea și grațitudinea Românilor, a cărei manifestare nu a putut fi împiedecată prin nici un mijloc.

Aceste sentimente au fost manifestate față de Franța, iar generalul Berthelot a fost depozitarul lor.

I. Transylvanu.

Cine e Păcătosul?

Cauza mizericiei, de care suferă țara, în locul prim, sunt liberalii. Ei au așezat acest guvern, pe care l'a cunoscut, cine e și cât cumpenește. A știut, că e o pacoste și o sărăcie pe țară. Cănuirea lor din trecut a lăsat breze adânci și dureroase pe trupul țării. Liberalii li-au știut toate acestea. Nu numai că le-au știut, dar s'au bucurat chiar de nenorocirea adusă țării, pentru că prin aceasta vedeau apropiată ziua învierii lor. Nu iubirea de neam și țară i-a pus pe ei în mișcare, de a delătura guvernul averescan de atunci, ci dorul, de a se socoti ei în fruntea țării, pentru a-o stăpâni prin teroare și corupție; corupție mai mare ca cea de azi, dar făcută cu mai multă dibăcie, cu mai multă șiretenie. Ei strecurau venitul corupției prin niște pilule seducătoare, ademenind pe cei neorientați în tragerea șporilor. Încredințați, că numai lor li-e dat dela Dumnezeu, a cărmui această țară, au pus în aplicare toate mijloacele de corupțiune, pentru a lua puterea în mâna.

În fața acestui partid hrăpăță stă ca o stâncă partidul Național-Tărănesc, care își are rădăcina adânc săpata în masa poporului. Știvirea acestui partid e ținta lor. De aici și combinația Averescano-Goldistă, așezată la cârmă țării. Injuratura și amenintarea guvernului din partea lor, e o prefăcătorie. El, partidul liberal, e stăpânul, guvernul actual e numai înlocuitorul lui, care îndeplinește tot, ce-i dăcă stăpânul. Căci, dacă acești oameni ar fi avut numai un pic de durere și iubire de neam, n'ar fi comis atâtea mișclăi în recursul celor patru ani de cărmuire, călcând în picioare tot ce are mai sfânt un neam. În acest caz n'ar fi luat refugiu la apucăturile cele mai josnice, pentru a așeza la cârmă țării pe cel ce l-au dat afară, ca pe un incapabil, de a governa. Liberalii însă sunt răspunzători pentru răul, ce bântue azi țara!

La putere au ajuns liberalii prin violarea urnelor, iar pe hoții de urne i-au amnestiat. Au nu la fel s'a întâmplat și sub averescani? Și dela cine au luat averescanii pilda aceasta? Peatra, ce se prefac liberalii, a-o arunca asupra averescanilor, trebuie izbită în capul lor, pentru că ei sunt păcătoșii, ei sunt izvorul tuturor rețelilor, ce bântue această țară.

Mulțimea trebuie să știe și înțeleagă, că la spatele averescanilor stau liberalii, cari îi îndeamnă și conduc pe căile apucate. Odată liberalii puși la locul, ce li se cuvine, averescanii înceată, de a mai fi. Căci delăturată cauza, cari sunt liberalii, înceată și efectul. Nizuița țării e și trebuie să fie, delăturarea acestei cauze. În acest moment va sosi, dar numai în acest caz, moment va sosi, dar numai în acest caz, va sosi și timpul de îndreptare și apucarea spre calea, binelui în această țară.

E drept, că oșpăii așteaptă cu nerăbdare căderea prăzii în gură lor. Cetățeanul însă să fie cuminte și să-l pună polta în cuil. Puterea o are, numai s'o știe aplica. Păcătosul trebuie delăturat!

L. G.

A P O L L O
Capela și pălăria
Maiu 28 — 31.
Schimb de nevastă
Rep. in cepe la orele 4 și jum., 6, 7 și jum., 9

Respingeți pe mincinoși.

Pescuitorii în apă turbure, dorștorii de măriri nemeritate, întrebunțează mijloacele cele mai murdare, spre a se cocoșa în locuri, de onoare, pe care le necinstesc cu prezența lor sfidătoare a tot ce-i moral și de omenie. Nu rare ori am fost înșelați în aprecierile noastre de anumiți clevelțori de ocazie, numai pentru motivul că, nu am avut puțină răbdare se scărminăm trecutul respectivului, care venea în fața noastră, cu cuvinte mari și de efect, promițându-ne marea și sare, de ai fi crezut că nu o să treacă multă vreme și raiul se va pogori pe pământ. Lesne încrezători în făgăduințele lor, le-am dat aprobarea noastră, ridicându-i la situațiuni, pe care numai oamenii de valoare și cu dor de muncă dezinteresată — pentru binele celor mulți — ar fi trebuit să le ajungă. Păcăleala din trecut se caută să nu se mai repete și în viitor. Să fim cu ochii în patru, când ne dăm voturile noastre, mai ales, când vin mutre necunoscute și de care nici când n'am auzit vorbinduse ceva bun. Pe simple vorbe umflate — că să nu le zicem minciuni — aprobarea noastră nu trebuie să o mai capete, căci dacă cădem iar în păcatul trecutului, suntem nevoiți să suferim și mai rău, — interesele și destinul acestui neam fiind lășate pe mână oamenilor de nimic, care nu-și văd de cât de interesele lor personale, neglijând tot ce ar putea contribui în bine și spre folosul țării și al neamului românesc.

Mi s'a adus la cunoștința, că prin sate cutreceră fel de fel de slugoi liberali și averescani, cu misiunea de a ponegri partidul național-tărănesc, spunând oamenilor să nu aibă încredere în acest partid. Fiindcă este format în cea mai mare parte din greco-catolici. Oameni buni, cel care scrie aceste rânduri este un greco-oriental, un ortodox îndârjit, așa că cuvintele mele, spuse cu privire la greco-catolicii din partidul național-tărănesc, nu pot fi puse la îndoială.

Mai întâi de toate, trebuie să se știe de toată lumea, că partidul nostru nu face deosebire de religie, când e vorba de alegerea partizanilor noștri politici, fiindcă acest partid pleacă de la ideea sănătoasă, pentru bunul mers al treburilor statului, de a nu vâri politica în biserică — din care ar putea rezulta vrajba și ura între oameni când știut este, că scopul bisericii noastre, după prescripțiile Mântuitorului stă în a aduce liniștea sufletească, iubirea reciprocă și înfrățirea între oameni, ori care le-ar fi credința; în al doilea rând, să fim drepli și nepărtințori în aprecierea faptelor oamenilor care au contribuit cu munca lor neobosită și cu inteligența lor vie la pregătirea drumului care a dus la înfrățirea României Mari. Dacă răsfoim istoria, vom găsi acolo, descrise toate personajele, care au pus umărul pentru redemptarea națională, pentru ridicarea culturală a păturei țărănești, pentru câștigarea de drepturi egale cu a celorlalte naționalități și pentru dovedirea în fața streinătății a originii noastre latine; multe din acele persoane au fost de religie greco-catolică, dar această nu i-au împiedicat să fie cei mai buni români și la înălțimea vremurilor trecute.

Pentru susținerea klejlor de mai sus și-au sacrificat totul — familie, libertate, meserie, sănătate etc. — toate au trecut pe planul al doilea, când se da lupta pentru salvarea unui neam. Acești oameni, faa tici în lupta pe care o duceau, au avut de suferit regimul temniților ungurești, al torturilor corporale și al jignirilor sufletești și cu toate acestea nu cedau. — din contră scăpați de diferențele chinuri corporale și sufletești deveneau mai dârji, mai înflăcărați ca la început; cu astfel de oameni să nu ne fie rușine, din potrivă să ne simțim ridicați, sufletește, să ne mândrim și să-i prea mărim pentru curajul și abnegațiunea lor, servindu-ne de icoane vie — nouă generația de azi, cărora ne lipsește multe din virtuțile generațiilor trecute.

La o parte cu bărbitori de ocazie, și să ne continuăm drumul nostru alături de oameni ca: Ștefan Cicio Pop, Manju, Vaida, Mihalache, Madgearu, Iunjan etc. al căror nume spune mai mult de cât toate vorbele de pe lume. Oameni de cinste și moralitate în viața, în cât și pe adversarul cel mai necinstit îl uimește.

Îți vine să răzi, când vezi ce fel de acuzațiuni înțeleg liberalii și averescanii să aducă partidului național-tărănesc. Au isprăvit-o cu epiletele de bolșevic, de comunist, de regionalist, fiindcă au observat că lumea nu-i mai ia în serios, au început acum, cu religia membrilor din partid, parcă

In zbor peste oceanul Atlantic.

Căpitanul aviator Lindbergh din aviația Statelor Unite ale Americii a aterisat pe aerodromul Le Bourget din Paris. Sâmbătă, 21 Mai, seara la orele 10 și 20, după ce a traversat în zbor oceanul Atlantic. Căpitanul Lindbergh în vârstă de 25 ani, a făcut acest drum cu un aeroplan construit special pentru această îndrăzneală aventură. A plecat de pe aerodromul militar din New-York, Vineri, 20 Mai, pe la ora 1 din noapte și a făcut astfel drumul în timp de 15 ore.

Pe aerodromul din Paris a fost așteptat de vreo 50000 oameni, între cari și ambasadorul Statelor Unite și reprezentanții guvernului francez.

Cu acest sbor al său căpitanul Lindbergh a rezolvat chestiunea zborului din America în Europa sau invers care se credea a fi imposibilă de deslegat.

Indrăzneala sa a fost bogat răsplătită căci astfel el a câștigat premiul de 25000 dolari oferit celui care va reuși să facă drumul descris de avionul său. Statele Unite, ca semn de recunoștință, va ridica un monument îndrăznețului aviator.

Un gest măcător din partea lui Lindbergh a fost vizita ce a făcut-o, însoțit de ambasadorul Statelor Unite, mamei lui Nungesser, aviator francez, care încercând să facă același drum cu compatriotul său Coly, s'a pierdut împreună cu acest din urmă.

Adunarea Partidului Național-Tărănist dela Ploiești.

În ziua de 22. Mai a avut loc în capitala Prahovei o grandioasă adunare poporală a partidului național-tărănesc.

La această adunare au luat cuvântul dintre fruntașii partidului Dni I. Răducanu, I. Mihalache, D. R. Ioanițescu și Madgearu.

În cuvântările lor fruntașii național-tărăniști au arătat îndeosebi abuzurile săvârșite de actualul guvern și despotismul cu care înțelege să conducă treburile țării.

Poporul adunat a ovaționat pe vorbitori și a rămas cu convingerea întărită că partidul de regenerare a vieții de stat de la noi este partidul național-tărănist.

Cel mai frumos vopșeste și curată Iosif Flick, institut de vopșit stoffe și curățire chimică. Arad, Strada Crisan No. 9. —

Simeon Klein si-a mutat

prăvălia de pălării pentru dame și bărbați din Piața Avram Iancu No. 21
In Strada Eminescu No. 3 in localul Soția lui Vidor.

Intrarea la Soția lui Vidor in caelaș loc.

această ne interesează pe noi, și nu faptele oamenilor care au să conducă țara.

Să dea Dumnezeu ca cel mai mare păcat atribuit partidului național-tărănesc, să fie numai acela că, în mijlocul nostru se găsește și câțiva greco-catolici, care se pierd în marea masă a partidului formată din ortodoxi, după cum se pierde o picătură de apă într'un ocean fără margini.

Din intriga neserioasă a inamicilor noștri politici, se poate constata, că partidul național-tărănesc este partidul fără greșeli și fără păcate, partid de cinste și de dreptate pentru toți cetățeni. Ce nu ar da dușmanii noștri, și cum ar ști să speculeze — făcând propagandă contra noastră, vrea să ne-ar și numai cu «cât negrul sub unghie.» Sălciianu.

Informațiuni.

Un articol, dintr'un număr trecut al ziarului nostru, a fost comentat de către un Domn dela Tribuna Nouă din localitate. Deși autorul acelor comentarii, care îmbogățește literatura Românească cu «sfichiurile» sale, crede că este spiritual și argumentat, noi găsim că, dimpotrivă, pe lângă că îi lipsesc aceste calificative cel puțin pentru data aceasta; poate pe viitor, cu nițică sfortare, ne va servi ceva mai gustos) mai este și puțin inteligent și cavalier, dacă, nouă, național-tărăniștilor, ne atribuie poriri împotriva bunilor România din vechiul regat și împotriva celor capabili. Se vede că dsa, în adevăr, multe nu înțelege. Chiar pentru acest motiv nu răspundem decât atât.

Îi rugăm, însă să-și cetească ultima frază, din acele comentarii, pentruca să înțeleagă, de va putea, sentimentele ce-i le purtăm. Pentru mai multă claritate am reproduce acea frază, însă din considerațiuni, pe cari dsa iarăși nu le-ar înțelege, nu o putem face.

În darea de seamă asupra serbărilor din Comlașul-bănățean dintr'o eroare pe care o regretăm am omis să amintim că la intrare fruntașii național-tărăniști în comună Dl Aurel Luca, președintele organizațiunii, a roștit o frumoasă cuvântare de binevenire. Tot dsa se revine o bună parte din recunoștința partidului nostru pentru felul cum a știut să pregătească serbările de Comemorarea a lui V. Chirosiu.

Crimea dela Păuliș. Sâmbătă, 21 Mai, comuna Păuliș a fost teatrul unei crime înfrătoare. Petru Gruber locuitor în acea comună își ucide sora, văd. Ileana Hatzer. Se zice că mobilul crimei ar fi fost moștenirea din cauza căreia cei doi frați erau în continuă ceartă. Postul de jandarm din Păuliș a deținut pe fratricidul Petru Gruber și l'a transportat la penitenciarul din Arad. Cercetările au fost introduse de Dl procuror Mândru.

Nenorocirea din hotarul comunei Buteni. O tragică nenorocire a avut loc în hotarul comunei Buteni, în cursul săptămânii trecute. Teodor Bau, comerciant din Roșia, venind la Buteni pentru a face cumpărături, s'a reintors în după amieza acelei zile spre Roșia. Dorind să treacă Crișul înot, nenorocitul comerciant și-a găsit moartea în valurile râului. Așa după un ceas a putut fi găsit cadavrul care — cu autorizația procuraturii din Arad — a putut fi înhumat.

Cine cumpără mobile,

nu-i va părea rău pentru osteneală vizitând depozitul fabricii de mobile Klug, Aradul-nou.

Redactor responsabil Puticiu Pompiliu